

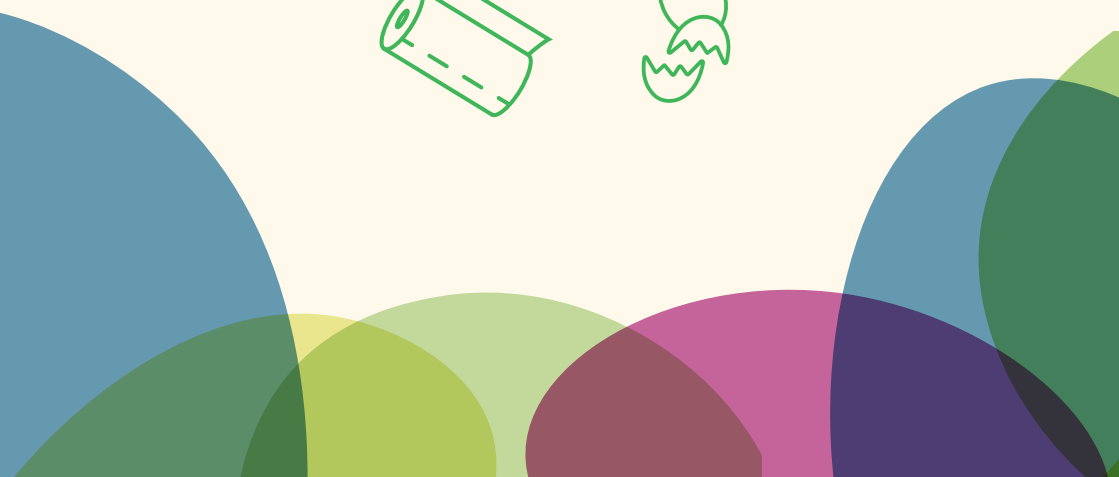

Getxo
bizi ezazu

Bizkaia
egiten

Getxon, ORGANIKOA

ZERGATIK DA GARRANTZITSUA ORGANIKOA ONDO BEREIZTEA?

Organikoaren frakzioa da pisuaren zatirik handiena eta banatzeko errazena.

Getxon biztanle bakoitzak

0,94kg etxeko hondakin sortzen ditu egunean *→ ¡343 kg urtean!*

Zati organikoa etxeko hondakinen % 40 inguru da. Behar bezala bereiziz gero, emaitzak asko hobetu ditzakegu!

ONURAK

- A.** Konposta egitea, gure lurzoruetarako ongarri gisa baliatzen den materiala.
- B.** Materia organikoaren zikloa itxia eta elikagai-hondarretan dauden baliabideak lurrari itzultzea.
- C.** Gure ingurumena eta osasuna kaltetzen duten berotegi-efektuko gasen emisioak saihestea.
- D.** Hiri-hondakinen gaikako bilketaren ehunekoak hobetzea, ingurumen-legeek ezarritakoa betetzeko.

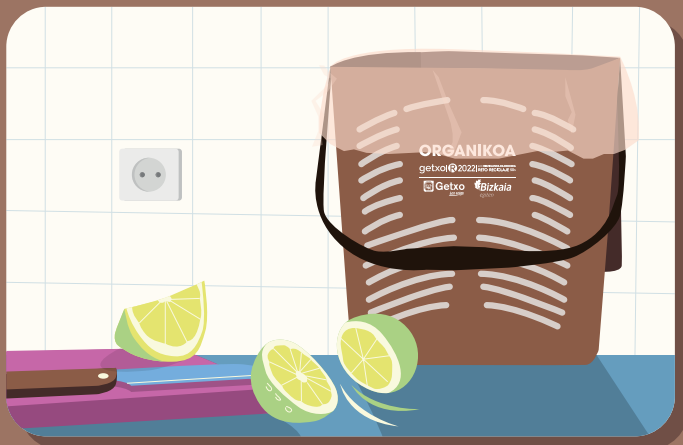

NOLA SAILKATU ETA BOTA ORGANIKOA?

1. ETXEAN

Hondakin organikoak kubo marroian sartu, poltsa konpostagarri baten barruan.

Konpostagarriak ez diren poltsak ezin dira erabili

ORGANIKOAREN USAINAK KEZKATZEN ZAITU?

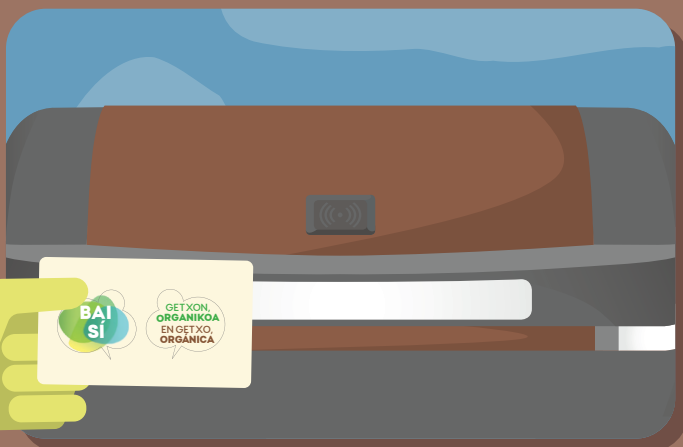
Usain txarrik ez izateko, honakoa behar duzu:

- Aireztatutako kuboak
- Poltsa konpostagarriak

Organikoak ur kantitate handia du. Plastikozko poltsa bat ontzi itxi baten barruan jarzen badugu, ez diogu arnasa hartzen uzten, ura kondentsatu egiten da, kuboaren hondora erortzen da eta usain txarra hartzen du. Poltsa konpostagarri bat aireztatutako ontzi batean jarzen badugu, aireztatuta geratzen da, ura lurrundu egiten da eta saihesten dugu usain txarrek sortzen duten likidoa.

2. KALEAN

Ireki edukiontzi marroia zure txartelaz eta sartu hondakin organikoen poltsa barruan.

ZER BOTA DAITEKE EDUKIONTZI MARROIRA?

⇒ *Organikoa*

**Bota
marroira:**

Fruta-,
barazki- eta
lekale-hondarrak

Arrain- eta
haragi-hondarrak

Fruitu lehorren
azalak eta
fruta-hezurak

Ez bota marroira:

Zigarrokinak eta hautsontzietako hondakinak. Pardel, konpresa eta tanpoiak. Higiene pertsonaleko produktuak (tiritak, toallitak, makillajea kentzeko diskoak...). Musukoak. Xurgagailuko edo erratza pasatutakoan bildutako hondarrak. Olia eta bestelako likidoak. Animalien gorotzak. Konpostagarria ez den beste edozein hondakin: ontziak, beira, brick-ak, metala...

Arrautza- eta itsaski-oskolak

Sukaldatutako janari-hondarrak

**Te- eta
kafe-hondarrak**

**Janariz
zikindutako
sukaldeko papera.**

Inausketa eta hosto lehorren hondarrak

Kortxoak, pospeloak eta zerrautsa

ETA HORIRA?

⇒ *Ontzi arinak*

**Bota
horira:**

Latak

Brick-ak

Plastikozko ontziak

ERREFUSA

Hondakin-frakzioa gure etxeetan sortutako hondakinen zati txikia baino ez da: plastiko batzuk, erratzaz edo xurgagailuaz bildutako hondakinak, hauts-hondarrak eta hortz-haria, besteak beste.

ETA URDINERA?

⇒ *Papera
eta kartoia*

Bota
urdinera:

Paperak

Aldizkariak eta
egunkariak

Kartoizko kaxak

Bota
berdera:

Beirazko botilak

Beirazko poteak

ETA BERDERA?

⇒ *Beira*

OHIKO GALDERAK

Hemen argituko ditugu zalantza ohikoenak, galdera zehatzagorik baduzu, jar zaitez gurekin harremanetan.

94 466 00 00
organikoa@getxo.eus
www.getxo.eus

Zer gertatzen da hondakin organikoak edukiontzi marroira bota ondoren?

Materia organikoa Garbikerreko Konpostegi plantara, eramaten da eta han kalitatezko ongarria bihurtzen da.

Zer da konposta?

Kalitate handiko produktu ongarria da eta lurra birsortzeko balio du.

Bere itxura lurraren edo turbaren antzekoa da eta usainak basoetako lurrarena gogorarazten du.

Zergatik erabili behar ditut poltsa konpostagarriak?

Poltsa konpostagarriak materia organikoaren hondarrekin batera deskonposatzen dira. Ez erabili plastikozko poltsarik, ondorengo konpostaje-prozesuari kalte egiten baitiote.

Zer egin dezaket poltsak amaitzean?

Getxoko Udalak doako poltsa konpostagarriak banatzeko lau makina

automatiko ditu Algortako Urgull kaleko udal bulegoetan, Romo Kultur Etxean eta Fadura eta Gobela kiroldegietako sarreran. Lauhileko bakoitzean 37 poltsako pakete bat eta konposta-zaku bat hartu ahaliko dira. Poltsak eta zakua lortzeko, makinen irakurgailu magnetikora txartela hurbildu besterik ez da egin behar.

Supermerkatuan ere eros daitezke.

Kafe-kapsulak edukiontzi organikoan bota daitezke?

Organikoaren edukiontzira kafearen hondarrak bota daitezke, baina kapsulak, plastikozkoak edo aluminiozkoak direnez, ez.

Etxeko animalien gorotzak eta katuentzako hondarra edukiontzi marroian sartu al daitezke?

Ez, animalien gorotzak eta katuen hondarrak errefusaren edukiontzian bota behar dira. Gorotzak ezin dira hondakin organikoarekin nahastu; izan ere, nahiz eta konpostaje prozesu batetik pasa, gorotzetan egon daitezkeen mikroorganismoak bukaerako ongarrian mantendu daitezkeelako.

Eta katuen hondarrak?

Katuen hondarrak ere ezin dira organikoarekin nahastu, material inorganikoz eginak daudelako.

Pixoihalak zergatik ez dira hondakin organikoak?

Pixoihalek dituzten gorotzak eta zelulosa organikoak diren arren, gainontzeko materialak ez dira organikoak. Horregatik bota behar dira errefusaren edukiontzira.

Erabilitako musuzapiak, janariz zikindutako paperak eta kartoia... zergatik botatzen dira organikoak edukiontzira eta ez paperenera?

Musuzapiak, papera eta kartoia janariz zikinduta baldin badaude, organikoaren edukiontzira bota daitezke, material begetal biodegradagarriak baitira.

Kortxoak tapoiak hondakin organikoak dira?

Bai, kortxoak ere biodegradagarria delako. Organikoak ez diren tapoiak jatorri sintetikoa dutenak (plastiko edo silikonaz eginda daudenak) ez dira biodegradagarriak.

Zeintzuk dira lorategiko hondar txikiak?

Honako hauek dira: lore-sortak, moztutako belarra, hostoak eta orbel-hondarrak, apaingarri-loreen zurtoin txikiak, etab. Beti ere kantitate txikietan sortzen badira. Zurezko adarrak, lurra eta enborrak ez dira hondar txikiak; beraz, horiek garbigunera eraman behar dira.

Zer egin behar da ontziratutako elikagaiekin?

Ontzitik behar bezala bereizita badago, edukia materia organikoaren edukiontzira joan daiteke, eta biltzekoa, dagokion ontzira. Ondo bananduta ez badago, dena errefusaren poltsara bota beharko da.

Zer egin behar dut arrainaren hondarrek usainik sor ez dezaten?

Sukaldeko paper xurgatzailean bilduta bota ontzira. Horrela, paperak arrainaren hezetasuna xurgatzen du eta ez du usainik sortuko.

Derrigorrezkoa al da etxean kubo aireztatua erabiltzea?

Edozein kubo edo ontzi mota erabil dezakezu, baina aireztatutako ontzi batek, zirrikituak dituenek, barruko hondakinak aireztatzea ahalbidetzen du, hondakin horiek lehortzea errazten du eta, horrela, usain eta poltsaren azpi aldeko likidoen pilaketa murrizten ditu.

Behartuta nago? Zer gertatzen da egiten ez badut?

Herritar guztiok dugu erantzukizun komun bat: ingurumena zaintzea. Ahal den guztia egin behar dugu klima-aldaketa eta gure lurraldearen basamortutzea eta narriadura geldiarazteko, bai eta kutsadurak osasunerako dakartzan arriskuak geldiarazteko ere.

Kasu zehatz horretan, zabortegetako hondakin organikoak murrizteak berotegi-efektuko gas gutxiago eta gure erkidegoak elikatzen dituen akuiferoetara iragazitako kutsatzaile gutxiago eragiten ditu. Horregatik, beharrezkoa da hondakinak ondo bereizten laguntzea, ingurumena zaintzeko modu bakarra guztion artean egitea baita.

Zalantzak ditut hondakin zehatz bati buruz, zer egin behar dut?

Zalantzarik baduzu, eraman ezazu gertuen duzun garbigunera

**ORGANIKOA
SAILKATUZ ETA
BIRZIKLATUZ,
NATURARI BERE
DENA ITZULTZEN
DIOGU.**

